

บทคัดย่อ

ชื่อภาคานิพนธ์ : ประสิทธิภาพการดำเนินงานควบคุมวัณโรคแนวทางใหม่โดยกลวิธี DOTS
ของเจ้าหน้าที่สถานีนามัย จังหวัดอุบลราชธานี

ชื่อผู้เขียน : นายนพดล ศุภโกศล

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาลังคม)

ปี : 2544

การศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการดำเนินงานควบคุมวัณโรคแนวทางใหม่โดยกลวิธี DOTS ของเจ้าหน้าที่สถานีนามัย จังหวัดอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานควบคุมวัณโรคโดยกลวิธี DOTS ของเจ้าหน้าที่สถานีนามัย 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานควบคุมวัณโรคโดยกลวิธี DOTS ของเจ้าหน้าที่สถานีนามัย 3. เพื่อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่สถานีนามัยที่เหมาะสมในการควบคุมวัณโรคโดยกลวิธี DOTS

ประชากรที่ศึกษาครั้งนี้ คือเจ้าหน้าที่สถานีนามัยที่รับผิดชอบงานควบคุมวัณโรค ในจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 181 คน โดยใช้สถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานเพื่อทดสอบสมมติฐานหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและประสิทธิภาพในการดำเนินงานควบคุมวัณโรคแนวทางใหม่โดยกลวิธี DOTS ใช้ค่าสหสัมพันธ์ (Correlations) ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษา

1. โดยภาพรวมพบว่า เจ้าหน้าที่สถานีนามัยที่รับผิดชอบงานควบคุมวัณโรค ผ่านการอบรม แต่ยังคงพบว่าเจ้าหน้าที่สถานีนามัยไม่ได้รับการนิเทศจากระดับอำเภอ ร้อยละ 28.72 และเจ้าหน้าที่สถานีนามัยไม่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานควบคุมวัณโรคโดยกลวิธี DOTS เช่นการเยี่ยมบ้านผู้ป่วยวัณโรค ร้อยละ 15.46

2. ด้านความรู้และทัศนคติของเจ้าหน้าที่สถานีนามัย ต่อการดำเนินงานควบคุมวัณโรคแนวทางใหม่โดยกลวิธี DOTS โดยภาพรวมเจ้าหน้าที่สถานีนามัยมีความรู้และทัศนคติในระดับดีมากในเรื่องวัณโรคและการดำเนินควบคุมวัณโรคแนวทางใหม่โดยกลวิธี DOTS

3. ปัจจัยการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ คือ การนิเทศงานควบคุมกำกับ การประสานงาน การมีส่วนร่วม ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ โดยรวมมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.948 (S.D.=.439) แต่ด้านที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุดคือ การประสานงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.174 (S.D.=.508)

4. ประสิทธิภาพการดำเนินงานควบคุมวัณโรคแนวทางใหม่โดยกลวิธี DOTS ของเจ้าหน้าที่สถานีนามัย ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย การค้นหาผู้ป่วยวัณโรครายใหม่ การป้องกันและควบคุม การให้สุศึกษาและการอบรม การเยี่ยมผู้ป่วย โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.327 (S.D.=.403) และวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่ากิจกรรมที่มีระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติสูงกว่าด้านอื่นคือ กิจกรรมการป้องกันและควบคุมวัณโรค

5. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานควบคุมวัณโรคแนวทางใหม่โดยกลวิธี DOTS ของเจ้าหน้าที่สถานีนามัย ได้แก่ ปัจจัยด้านทัศนคติ การที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการเยี่ยมผู้ป่วยฯ ปัจจัยการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ ได้แก่ การประสานงาน การควบคุมกำกับและนิเทศงาน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา พบว่าปัจจัยด้านการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานควบคุมวัณโรคโดยกลวิธี DOTS ประสบผลสำเร็จ ดังนั้นผู้บังคับบัญชาในทุกระดับ ควรสนับสนุนในการดำเนินงาน ทั้งทางด้านการนิเทศงานและควบคุมกำกับอย่างต่อเนื่องให้มีประสิทธิภาพ ด้านการประสานงานให้กำหนดขั้นตอนการประสานที่ชัดเจน ในทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่สถานีนามัย ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานในการกำหนดรูปแบบในการดำเนินงานที่เหมาะสม ต่อไป